

ONDE SPÓŁKA AKCYJNA

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE FINANSOWE za okres zakończony 30 września 2023 r.

Sporządzone zgodnie z Międzynarodowym Standardem Rachunkowości 34
przyjętym do stosowania w UE

Q3
23

SKRÓCONE JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z WYNIKU I POZOSTAŁYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Za okres 9 miesiący zakończony 30.09.2023	Za okres 9 miesiący zakończony 30.09.2022	Za okres 3 miesiący zakończony 30.09.2023	Za okres 3 miesiący zakończony 30.09.2022
	Dane niebadane	Dane niebadane	Dane niebadane	Dane niebadane
DZIAŁALNOŚĆ KONTYNUOWANA				
Nota 4.2. Przychody ze sprzedaży dóbr i usług	819 218	866 396	338 117	299 911
Nota 4.2.-4.3. Koszty sprzedanych dóbr i usług	761 907	814 579	307 922	283 667
Zysk brutto ze sprzedaży	57 311	51 817	30 195	16 244
Nota 4.3. Koszty sprzedaży	3 729	2 545	1 376	999
Nota 4.3. Koszty ogólnego zarządu	30 605	33 562	11 078	10 861
Wynik na sprzedaży udziałów w spółce zależnej	6 270	-	280	-
Pozostałe przychody operacyjne	186	49	6	40
Pozostałe koszty operacyjne	1 106	1 297	918	122
Nota 4.2. Odwrócenie utraty/(utrata) wartości aktywów finansowych i aktywów z wyceny kontraktów z klientami	(717)	(34)	-	15
Nota 4.2. Zysk z działalności operacyjnej	27 610	14 428	17 109	4 317
Przychody finansowe	2 013	4 613	1 093	619
Koszty finansowe	6 443	9 147	1 071	2 604
Nota 4.2. Zysk brutto	23 180	9 894	17 131	2 332
Nota 4.4. Podatek dochodowy	6 052	2 002	5 032	321
Zysk netto za okres obrotowy	17 128	7 892	12 099	2 011
Całkowity dochód	17 128	7 892	12 099	2 011
Podstawowy i rozwodniony zysk na jedną akcję (w zł)	0,31	0,14	0,22	0,04

SKRÓCONE JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

		30.09.2023	31.12.2022
		Dane niebadane	Dane badane
AKTYWA		715 883	605 059
	Wartości niematerialne	1 505	1 503
	Rzeczowe aktywa trwałe	30 528	29 376
	Aktywa finansowe	38 877	25 916
	Inwestycje ujmowane metodą praw własności	53 887	53 887
	Pozostałe aktywa finansowe	62 248	59 661
	Aktywa z tytułu podatku odroczonego	4 068	6 611
	Należności z tytułu kontraktów budowlanych - kaucje	418	337
Aktywa trwałe		191 531	177 291
	Zapasy	40 173	25 603
	Należności z tytułu kontraktów budowlanych - kaucje	339	637
Nota 2.2.	Wycena kontraktów budowlanych - aktywa	242 778	245 156
Nota 5.1.	Należności z tytułu dostaw i usług	201 176	103 984
Nota 5.1.	Pozostałe należności	6 596	20 316
	Aktywa finansowe	12 031	8 407
	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	12 763	8 842
	Środki pieniężne zgromadzone na rachunku VAT	6 340	12 997
	Pozostałe aktywa	2 156	1 826
Aktywa obrotowe		524 352	427 768
PASYWA		715 883	605 059
Nota 3.1.	Kapitał podstawowy	1 091	1 101
Nota 3.1.	Akcje własne	-	(30 000)
	Kapitał zapasowy	273 110	255 581
	Kapitał rezerwowy	44 154	74 144
	Zyski zatrzymane	20 024	20 425
Kapitał własny		338 379	321 251
Nota 3.2.-3.5.	Zadłużenie	10 400	11 401
	Rezerwy	5 676	4 974
	Zobowiązania wobec podwykonawców - kaucje	13 404	12 660
Zobowiązania długoterminowe		29 480	29 035
Nota 3.2.-3.5.	Zadłużenie	47 649	64 048
	Rezerwy	55	793
	Zobowiązania wobec podwykonawców - kaucje	16 995	14 383
Nota 2.2.	Wycena kontraktów budowlanych - pasywa	86 003	33 254
Nota 5.2.	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	181 316	129 617
Nota 5.2.	Pozostałe zobowiązania	16 006	12 678
Zobowiązania krótkoterminowe		348 024	254 773

SKRÓCONE JEDNOSTKOWE ZESTAWIENIE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

Za okres 9 miesięcy zakończony 30-09-2023 oraz za okres 9 miesięcy zakończony 30-09-2022 - dane niebadane

	Kapitał podstawowy	Akcje własne	Kapitał zapasowy	Kapitał rezerwowy	Zyski zatrzymane	Kapitał własny
Stan na 1 stycznia 2022 r.	1 101	-	239 410	44 144	49 067	333 722
Wynik netto za okres	-	-	-	-	7 892	7 892
Łączne całkowite dochody	-	-	-	-	7 892	7 892
Przeniesienie wyniku netto z roku poprzedniego na zyski zatrzymane	-	-	16 171	30 000	(46 171)	-
Nabycie akcji własnych		(30 000)				(30 000)
Stan na 30 września 2022 r.	1 101	(30 000)	255 581	74 144	10 788	311 614
Stan na 1 stycznia 2023 r.	1 101	(30 000)	255 581	74 144	20 425	321 251
Wynik netto za okres	-	-	-	-	17 128	17 128
Łączne całkowite dochody	-	-	-	-	17 128	17 128
Przeniesienie wyniku netto z roku poprzedniego na kapitał zapasowy i rezerwowy	-	-	17 529	-	(17 529)	-
Rejestracja umorzenia akcji własnych	(10)	30 000	-	(29 990)	-	-
Stan na 30 września 2023 r.	1 091	-	273 110	44 154	20 024	338 379

SKRÓCONE JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z PRZEŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

		Za okres 9 miesięcy zakończony 30.09.2023	Za okres 9 miesięcy zakończony 30.09.2022	Za okres 3 miesięcy zakończony 30.09.2023	Za okres 3 miesięcy zakończony 30.09.2022
		Dane niebadane	Dane niebadane	Dane niebadane	Dane niebadane
PRZEŁYWY PIENIĘŻNE Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ					
	Wynik brutto	23 180	9 894	17 131	2 332
Nota 4.2.	Amortyzacja	6 696	5 749	2 278	2 030
	Zyski (straty) z tytułu różnic kursowych	54	375	(118)	157
	Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	3 551	1 243	(380)	1 498
	Pozostałe korekty niepieniężne	(60)	(6 397)	141	(112)
	Zapłacony podatek dochodowy	(3 286)	(9 049)	1 810	(2 686)
	Wynik ze sprzedaży spółki kontrolowanej	(6 270)	-	(280)	-
Nota 5.3.	Zmiana stanu kapitału obrotowego	18 973	(101 254)	(4 159)	10 685
Przeływy pieniężne netto z działalności operacyjnej		42 838	(99 439)	16 423	13 904
PRZEŁYWY PIENIĘŻNE Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ					
	Wpływy ze sprzedaży udziałów w jednostce zależnej	20 521	-	200	-
	Wpływy z tytułu spłat udzielonych pożyczek	20 596	2 240	-	989
	Wpływy pozostałe	65	25	-	18
	Wydatki na nabycie rzeczowych aktywów trwałych	(2 354)	(1 835)	(692)	(1 108)
	Wydatki z tytułu udzielonych pożyczek	(35 863)	(12 650)	(13 354)	(2 894)
	Wydatki na nabycie udziałów w spółkach	(13 625)	(29 799)	(13 393)	(1 169)
Przeływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(10 660)	(42 019)	(27 239)	(4 164)
PRZEŁYWY PIENIĘŻNE Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ					
	Wpływy z tytułu zaciągniętego zadłużenia - kredyty i pożyczki	30 845	104 490	29 230	11 298
	Wpływy pozostałe	-	406	-	-
	Wydatki z tytułu spłaty zadłużenia kredytowego - kapitał	(48 531)	(23 869)	(14 388)	(23 869)
	Wydatki z tytułu spłaty zadłużenia leasingowego - kapitał	(5 097)	(4 403)	(1 616)	(1 502)
	Wydatki z tytułu spłaty zadłużenia - odsetki	(5 474)	(3 512)	(1 578)	(2 211)
	Nabycia akcji własnych	-	(30 000)	-	-
Przeływy pieniężne netto z działalności finansowej		(28 257)	43 112	11 648	(16 284)
PRZEŁYWY PIENIĘŻNE NETTO		3 921	(98 346)	832	(6 544)
Środki pieniężne na początek okresu		8 842	103 566	11 931	11 764
Środki pieniężne na koniec okresu		12 763	5 220	12 763	5 220

1.	INFORMACJE OGÓLNE	7
1.1.	WPROWADZENIE	7
1.2.	PODSTAWA SPORZĄDZENIA	7
1.3.	ZASTOSOWANIE NOWYCH I ZMIENIONYCH STANDARDÓW I INTERPRETACJI	8
2.	KONTRAKTY BUDOWLANE	11
2.1.	PRZYCHODY I KOSZTY Z TYTUŁU KONTRAKTÓW BUDOWLANYCH	13
2.2.	UZGODNIENIE KWOT NIEZAKOŃCZONYCH KONTRAKTÓW BUDOWLANYCH	14
3.	ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM I ZADŁUŻENIE	15
3.1.	ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM	15
3.2.	ZADŁUŻENIE Z TYTUŁU KREDYTÓW I POŻYCZEK	16
3.3.	ZADŁUŻENIE Z TYTUŁU LEASINGU	17
4.	NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDAŃ Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	18
4.1.	ALTERNATYWNE MIERNIKI WYNIKÓW	18
4.2.	SEGMENTY SPRAWOZDAWCZE	19
4.3.	KOSZT WŁASNY SPRZEDAŻY	24
4.4.	OPODATKOWANIE	24
4.5.	ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM	25
4.5.1.	RYZYO RYNKOWE – RYZYKO WALUTOWE	25
4.5.2.	RYZYO RYNKOWE – RYZYKO STÓP PROCENTOWYCH	25
4.5.3.	RYZYO PŁYNNOŚCI	25
4.5.4.	RYZYO KLIMATYCZNE	25
5.	NOTY POZOSTAŁE	26
5.1.	NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ NALEŻNOŚCI POZOSTAŁE	26
5.2.	ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ ZOBOWIĄZANIA POZOSTAŁE	27
5.3.	STRUKTURA GRUPY	28
5.4.	ZDARZENIA PO ZAKOŃCZENIU OKRESU SPRAWOZDAWCZEGO	30

W Sprawozdaniu Finansowym można zauważyć ikony, które reprezentują następujące:

Polityki rachunkowości

Szacunki

1. INFORMACJE OGÓLNE**1.1. WPROWADZENIE**

Spółka ONDE S.A. (dawniej: Przedsiębiorstwo Budownictwa Drogowo-Inżynieryjnego S.A.) jest spółką akcyjną powstałą 25.09.1998 r. Spółka wpisana jest do Rejestru Przedsiębiorców pod numerem KRS 0000028071. Wpisu dokonał Sąd Rejonowy w Toruniu, VII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 18.07.2001 r.

Siedziba Spółki znajduje się w Toruniu, przy ulicy Wapiennej 40.

Głównym przedmiotem działalności Spółki ONDE są roboty związane z budową i remontami dróg (PKD 42.11 Z) oraz budowa farm wiatrowych i fotowoltaicznych (PKD 42.99).

Spółka jest jednostką zależną należącą do Grupy Erbud. Podmiotem kontrolującym Spółkę na najwyższym poziomie jest Erbud S.A. Spółka jest notowana na Giełdzie Papierów Wartościowych S.A. w Warszawie od 2021 roku.

1.2. PODSTAWA SPORZĄDZENIA**Stwierdzenie o zgodności z MSSF 34**

Skrócone jednostkowe sprawozdanie finansowe Spółki za okres zakończony 30 września 2023 r. sporządzone zostało zgodnie z Międzynarodowym Standardem Rachunkowości 34 zatwierdzonym przez Unię Europejską.

Skrócone jednostkowe sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych („PLN”), a wszystkie wartości podane są w tysiącach.

Skrócone jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało sporządzone według zasady kosztu historycznego, z wyjątkiem pochodnych instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej.

Niniejsze skrócone jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd w dniu 13 listopada 2023 r.

Skrócone jednostkowe sprawozdanie finansowe nie obejmuje wszystkich informacji oraz ujawnień wymaganych w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym i należy je czytać łącznie z jednostkowym sprawozdaniem finansowym za rok zakończony 31 grudnia 2022 roku, które zostało zatwierdzone do publikacji dnia 28 marca 2023 roku. Wynik finansowy na 30.09.2023 r. nie jest wyznacznikiem dla określenia wyniku finansowego Spółki za cały rok obrotowy. Polityki rachunkowości w sprawozdaniu skróconym na 30.09.2023 r. i rocznym są spójne.

Kontynuacja działalności

Niniejsze skrócone jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Spółkę w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego skróconego jednostkowego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Spółkę.

Wpływ konfliktu w Ukrainie

Po inwazji Rosji na Ukrainę zarówno cały świat, jak i Polska, stanęły w obliczu kryzysu paliwowego oraz słabnących giełd i walut krajów ościennych. Ceny surowców i ich dostępność stały się dużo większym problemem w branży budowlanej niż zagrożenia związane z COVID-19.

Zarząd na bieżąco monitoruje wpływ sytuacji polityczno-gospodarczej w Ukrainie i w Rosji oraz w Białorusi na działalność Spółki. Od momentu wybuchu wojny mamy do czynienia ze wzrostem cen materiałów budowlanych i robocizny na rynku polskim. Spółka na bieżąco uwzględnia ryzyko wzrostu cen materiałów i robocizny w przygotowywanych kalkulacjach. Zarząd podejmuje działania w celu zmniejszenia wpływu szoku cenowego spowodowanego konfliktem w Ukrainie, takie jak dywersyfikacja działalności pod kątem geograficznym i segmentowym, jednocześnie negocjując warunki kontraktów ze zleceniodawcami.

Wycena do wartości godziwej

W wycenie do wartości godziwej składnika aktywów lub zobowiązania, Spółka bierze pod uwagę właściwości danego składnika aktywów lub zobowiązań, jeżeli uczestnicy rynku biorą te cechy pod uwagę przy wycenie aktywów lub

1. INFORMACJE OGÓLNE

zobowiązań na dzień wyceny. Spółka klasyfikuje zasady pomiaru wartości godziwej wykorzystując hierarchię wartości godziwej odzwierciedlającą wagę danych źródłowych wykorzystywanych do wyceny, zgodną z zapisami MSSF 13. Na poszczególne dni bilansowe Spółka nie posiada pozycji wycenianych do wartości godziwej lecz ujawnia wartość godziwą w odniesieniu do pozycji wycenianych według zamortyzowanego kosztu.

Przeliczanie pozycji w walutach obcych

Pozycje zawarte w sprawozdaniu finansowym wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym jednostka prowadzi działalność („waluta funkcjonalna”). Walutą funkcjonalną Spółki i walutą prezentacji sprawozdania finansowego jest złoty polski (PLN).

Transakcje w walutach obcych wykazuje się w księgach na moment początkowego ujęcia w wartości przeliczonej na złote według kursu średniego NBP z dnia transakcji.

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych lub, w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości aktywów.

Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej.

1.3. ZASTOSOWANIE NOWYCH I ZMIENIONYCH STANDARDÓW I INTERPRETACJI

Zastosowane nowe i zmienione standardy i interpretacje:

W niniejszym skróconym jednostkowym sprawozdaniu finansowym zastosowano po raz pierwszy następujące nowe standardy oraz zmiany do obowiązujących standardów, które weszły w życie w 2023 r.:

a) MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe” oraz zmiany do MSSF 17

MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe” został wydany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 18 maja 2017 r., natomiast zmiany do MSSF 17 opublikowano 25 czerwca 2020 r.

MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe zastąpił obowiązujący dotychczas MSSF 4, który zezwalał na różnorodną praktykę w zakresie rozliczania umów ubezpieczeniowych. Nowy standard zasadniczo zmienia rachunkowość wszystkich podmiotów, które zajmują się umowami ubezpieczeniowymi i umowami inwestycyjnymi; niemniej jednak zakres standardu nie jest ograniczony jedynie do firm ubezpieczeniowych, a umowy zawierane przez podmioty inne niż firmy ubezpieczeniowe mogą także zawierać element spełniający definicję umowy ubezpieczeniowej (jak zdefiniowano w MSSF 17).

b) Zmiana do MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe”

Zmiana dotyczy wymogów przejściowych w związku z zastosowaniem po raz pierwszy MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe” oraz MSSF 9 „Instrumenty finansowe”. Celem zmiany jest zapewnienie użyteczności informacji finansowych dla inwestorów w okresie pierwszego zastosowania nowego standardu wprowadzając określone uproszczenia w odniesieniu do prezentacji danych porównawczych.

Zmiana dotyczy wyłącznie zastosowania nowego standardu MSSF 17 i nie ma wpływu na żadne inne wymogi zawarte w MSSF 17.

c) Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” oraz wytyczne Rady MSSF w zakresie ujawnień dotyczących polityk rachunkowości w praktyce

Zmiana do MSR 1 wprowadza wymóg ujawniania istotnych informacji dotyczących zasad rachunkowości, które zostały zdefiniowane w standardzie. Zmiana wyjaśnia, że informacje na temat polityk rachunkowości są istotne, jeżeli w przypadku ich braku, użytkownicy sprawozdania finansowego nie byłoby w stanie zrozumieć innych istotnych informacji zawartych w sprawozdaniu finansowym. Ponadto, dokonano również zmian wytycznych Rady w zakresie stosowania koncepcji istotności w praktyce, aby zapewnić wytyczne dotyczące stosowania pojęcia istotności do ujawnień dotyczących zasad rachunkowości.

1. INFORMACJE OGÓLNE

d) Zmiany do MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów”

W 2021 r. Rada opublikowała zmianę do MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów” w zakresie definicji wartości szacunkowych. Zmiana do MSR 8 wyjaśnia, w jaki sposób jednostki powinny odróżniać zmiany zasad rachunkowości od zmian wartości szacunkowych.

e) Zmiany do MSR 12 „Podatek dochodowy”

Zmiany do MSR 12 precyzują, w jaki sposób rozliczać podatek odroczony od transakcji takich jak leasing i zobowiązania z tytułu wycofania z eksploatacji. Przed zmianą do standardu istniały niejasności co do tego, czy ujęcie równych kwot aktywa i zobowiązania dla celów księgowych (np. początkowe ujęcie leasingu) pozostające bez wpływu na bieżące rozliczenia podatkowe powoduje konieczność ujęcia sald podatku odroczonego czy też zastosowanie ma tzw. zwolnienie z początkowego ujęcia (ang. initial recognition exemption), które mówi, że nie ujmuje się sald podatku odroczonego, jeśli ujęcie składnika aktywów lub zobowiązań nie ma wpływu na wynik księgowy lub podatkowy na moment tego ujęcia. Zmieniony MSR 12 reguluje tę kwestię wymagając ujęcia podatku odroczonego w powyższej sytuacji poprzez wprowadzenie dodatkowego zapisu, że zwolnienie z początkowego ujęcia nie ma zastosowania, jeżeli jednostka jednocześnie rozpoznaje składnik aktywów i równoznaczny składnik zobowiązań i każdy z nich tworzy różnice przejściowe.

f) Zmiany do MSR 12 „Podatek dochodowy”: globalny minimalny podatek dochodowy (Pillar Two)

W maju 2023 r. Rada opublikowała zmiany do MSR 12 „Podatek dochodowy” w odpowiedzi na globalne regulacje w zakresie minimalnego podatku dochodowego Filar II (ang. "Pillar Two") wydanych przez Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) w związku z międzynarodową reformą podatkową. Zmiana do MSR 12 przewiduje czasowe zwolnienie z wymogu ujmowania podatku odroczonego wynikającego z uchwalonego prawa podatkowego, które implementuje modelowe zasady Filaru II. Spółki mogą zastosować wytyczne zmienionego standardu MSR 12 od razu, natomiast dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2023 r. lub później wymagane jest zamieszczenie określonych ujawnień.

Na dzień sporządzenia niniejszego skróconego jednostkowego sprawozdania finansowego, zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.

Zmiany te w ocenie Zarządu nie mają istotnego wpływu na jednostkowe sprawozdanie finansowe Spółki.

Opublikowane standardy i interpretacje, które jeszcze nie obowiązują i nie zostały wcześniej zastosowane przez Spółkę:

W niniejszym skróconym jednostkowym sprawozdaniu finansowym Spółka nie zdecydowała o wcześniejszym zastosowaniu następujących opublikowanych standardów, interpretacji lub poprawek do istniejących standardów przed ich datą wejścia w życie:

a) Zmiana do MSSF 16 „Leasing”

We wrześniu 2022 r. Rada zmieniła standard MSSF 16 „Leasing” uzupełniając wymogi dotyczące późniejszej wyceny obowiązań leasingowego w przypadku transakcji sprzedaży i leasingu zwrotnego, w sytuacji, gdy spełnione są kryteria MSSF 15 i gdy transakcję należy ująć jako sprzedaż.

Zmiana wymaga od sprzedawcy-leasingobiorcy późniejszej wyceny zobowiązań leasingowych wynikających z leasingu zwrotnego w taki sposób, aby nie ujmować zysku lub straty związanej z zachowanym prawem do użytkowania. Nowy wymóg ma szczególne znaczenie w przypadku, gdy leasing zwrotny obejmuje zmienne opłaty leasingowe, które nie zależą od indeksu lub stawki, gdyż opłaty te są wyłączone z „płatności leasingowych” w myśl MSSF 16. Zmieniony standard zawiera nowy przykład, który ilustruje zastosowanie nowego wymogu w tym zakresie. Zmiana obowiązuje począwszy od 1 stycznia 2024 r.

Na dzień sporządzenia niniejszego skróconego jednostkowego sprawozdania finansowego, zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.

b) Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”

W 2020 roku Rada opublikowała zmiany do MSR 1, które wyjaśniają kwestię prezentacji zobowiązań jako długo- i krótkoterminowe. W październiku 2022 r. Rada wydała kolejne poprawki do standardu MSR 1, które adresują kwestię

1. INFORMACJE OGÓLNE

klasyfikacji zobowiązań jako długo- i krótkoterminowe, w odniesieniu do których jednostka zobowiązana jest spełniać określone wymogi umowne tzw. kowenanty. Zmieniony standard MSR 1 stanowi, że zobowiązania są klasyfikowane jako krótko- lub długoterminowe w zależności od praw istniejących na koniec okresu sprawozdawczego. Na klasyfikację nie mają wpływu ani oczekiwania jednostki ani zdarzenia po dniu sprawozdawczym (na przykład rezygnacja z kowenantu lub jego naruszenie).

Opublikowane zmiany obowiązują dla sprawozdań finansowych za okresy rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2024 r. lub po tej dacie.

Na dzień sporządzenia niniejszego skróconego jednostkowego sprawozdania finansowego, zmiany te nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską.

c) Zmiany do MSR 7 „Sprawozdanie z przepływów pieniężnych” i MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji” – ujawnianie informacji na temat umów finansowych z dostawcami (“supplier finance arrangement”)

W maju 2023 r. Rada opublikowała zmiany do MSR 7 „Sprawozdanie z przepływów pieniężnych” oraz MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji”. Zmiany do standardów wprowadzają wymogi w zakresie ujawnień na temat umów finansowania dostawców. Zmiany te wymagają ujawnienia specyficznych informacji dotyczących umów finansowych z dostawcami jednostki, aby umożliwić użytkownikom sprawozdań finansowych ocenę wpływu tych umów na zobowiązania i przepływy pieniężne jednostki oraz ekspozycję jednostki na ryzyko płynności. Niniejsze zmiany mają na celu zwiększenie przejrzystości ujawnianych informacji o ustaleniach dokonanych z dostawcami. Zmiany nie wpływają na zasady ujmowania i wyceny, a jedynie na wymogi dotyczące ujawniania informacji. Nowe obowiązki informacyjne będą obowiązywać dla rocznych okresów sprawozdawczych rozpoczynających się 1 stycznia 2024 r. lub później.

Na dzień sporządzenia niniejszego skróconego jednostkowego sprawozdania finansowego, zmiany te nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską.

d) MSSF 14 „Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe”

Standard ten pozwala jednostkom, które sporządzają sprawozdanie finansowe zgodnie z MSSF po raz pierwszy (z dniem 1 stycznia 2016 r. lub po tej dacie), do ujmowania kwot wynikających z działalności o regulowanych cenach, zgodnie z dotychczas stosowanymi zasadami rachunkowości. Dla poprawienia porównywalności, z jednostkami które stosują już MSSF i nie wykazują takich kwot, zgodnie z opublikowanym MSSF 14 kwoty wynikające z działalności o regulowanych cenach, powinny podlegać prezentacji w odrębnej pozycji zarówno w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jak i w rachunku zysków i strat oraz sprawozdaniu z innych całkowitych dochodów.

Decyzją Unii Europejskiej MSSF 14 nie zostanie zatwierdzony.

e) Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 dot. sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostkami stowarzyszonymi lub wspólnymi przedsiębiorcami

Zmiany rozwiązują problem aktualnej niespójności pomiędzy MSSF 10 a MSR 28. Ujęcie księgowe zależy od tego, czy aktywa niepieniężne sprzedane lub wniesione do jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia stanowią „biznes” (ang. business).

W przypadku, gdy aktywa niepieniężne stanowią „biznes”, inwestor wykazuje pełny zysk lub stratę na transakcji. Jeżeli zaś aktywa nie spełniają definicji biznesu, inwestor ujmuje zysk lub stratę z tylko w zakresie części stanowiącej udziały innych inwestorów.

Zmiany zostały opublikowane 11 września 2014 r. Na dzień sporządzenia niniejszego skróconego jednostkowego sprawozdania finansowego, zatwierdzenie tej zmiany jest odroczone przez Unię Europejską.

2. KONTRAKTY BUDOWLANE

Spółka podpisuje umowy w cenach zryczałtowanych (stałych) na realizację kontraktów budowlanych głównie w zakresie budowy farm wiatrowych, farm fotowoltaicznych, budowy i remontów dróg. Niektóre umowy z Klientami zawierają również element zmienny wynagrodzenia w postaci kar, które mogą być nałożone na Spółkę, np. w przypadku opóźnień realizacji kontraktu.

Element zmiennego wynagrodzenia koryguje cenę transakcji oraz kwotę ujmowanych przychodów, tj. Spółka ujmuje w cenie transakcyjnej część lub całość kwoty wynagrodzenia zmiennego tylko w takim zakresie, w jakim jest wysoce prawdopodobne, że nie nastąpi znaczące odwrócenie skumulowanej kwoty ujętych przychodów gdy niepewność związana ze zmiennością zostanie rozstrzygnięta. Do oszacowania wartości wynagrodzenia zmiennego Spółka korzysta z metody wartości oczekiwanej do oszacowania wynagrodzenia zmiennego. Historycznie, Spółka nie ponosiła kar od swoich odbiorców oraz na żaden z dni bilansowych nie wystąpiły przesłanki do rozpoznania kar na realizowanych kontraktach. Wszelkie zmiany umowy (zmiany zakresu umowy, ceny lub obu tych składników) ujmuje się jako kumulatywną korektę przychodów.

Ze względu na specyfikę kontraktów budowlanych oraz usług świadczonych przez Spółkę, we wszystkich umowach o roboty budowlane Spółka identyfikuje tylko jeden obowiązek świadczenia, do którego alokowana jest cała wartość wynagrodzenia.

Przychody i koszty z tytułu wykonywanych kontraktów budowlanych Spółka rozpoznaje w czasie, w miarę postępu stopnia wykonywanych prac. Spółka dokonuje pomiaru stopnia wykonania kontraktu stosując metodę opartą na nakładach, tj. ustala wartość przychodów z wykonania kontraktów budowlanych w okresie od dnia zawarcia umowy do dnia bilansowego, proporcjonalnie do stopnia realizacji danego kontraktu, w drodze wyliczenia stopnia zaawansowania prac w oparciu o stosunek rozpoznanych na danym kontrakcie kosztów do całkowitego budżetu kosztów przygotowanego dla danego kontraktu. Od otrzymanej w ten sposób wielkości Spółka odlicza przychody, które wpłynęły na wynik finansowy w latach ubiegłych, uzyskując przychody z tytułu wykonywanych kontraktów budowlanych dotyczące bieżącego okresu. Zmiana szacunku stopnia zaawansowania realizacji umowy traktowana jest jako zmiana szacunku i wpływa na kwotę ujętego przychodu w okresie, w którym dokonano zmiany szacunku stopnia zaawansowania.

W ocenie Zarządu, taki sposób pomiaru stopnia wykonania kontraktu dostarcza rzetelną informację na temat zaawansowania danego kontraktu, z uwagi na bezpośrednią korelację pomiędzy ponoszonymi nakładami a zaawansowaniem prac budowlanych, które są w istotnym stopniu realizowane również przez podwykonawców Spółki.

Jeżeli stopień zaawansowania niezakończonych usług (w tym budowlanej) lub przewidywany, całkowity koszt jej wykonania nie może być na dzień bilansowy ustalony w sposób wiarygodny, to przychód ustalany jest w wysokości poniesionych w danym okresie sprawozdawczym kosztów, nie wyższych jednak od kosztów, których pokrycie w przyszłości przez zamawiającego jest oczekiwane.

Drugostronnie, wyniki wyceny (tj. ustalenia przychodów metodą stopnia zaawansowania) ujmowane są jako „Aktywa (lub Zobowiązania) z tytułu kontraktów budowlanych”. Salda aktywów z tytułu kontraktów budowlanych są obejmowane odpisem z tytułu utraty wartości, wyliczanego analogicznie jak dla należności handlowych nieprzeterminowanych. Wszystkie aktywa z tytułu kontraktów budowlanych znajdują się w Poziomie 2 modelu utraty wartości i stosuje się do wyliczenia odpisu z tytułu utraty wartości tych aktywów uproszczone podejście na bazie macrycy (analogicznie jak dla należności handlowych). Z uwagi na sposób rozpoznawania sald aktywów z tytułu kontraktów budowlanych, nie podlegają one wiekowaniu i są traktowane w całości jako bieżące, nieprzeterminowane.

Fakturowanie prac wykonywanych w ramach realizacji kontraktów budowlanych odbywa się zgodnie z harmonogramem określonym w umowie, zazwyczaj po zakończeniu danego etapu prac określonego w umowie. Przychody są natomiast rozpoznawane w czasie, w miarę postępu wykonywanych prac. W związku z tym, w czasie realizacji danego kontraktu budowlanego, może istnieć rozbieżność pomiędzy przychodem zafakturowanym, a przychodem rozpoznany metodą od nakładów. Wraz ze wzrostem przychodu rozpoznanego metodą od nakładów, drugostronnie wzrasta saldo „Aktywów z tytułu kontraktów budowlanych”. W momencie wystawienia faktury, księgowane są „Należności z tytułu dostaw i usług” (nota 5.1.) w kwocie brutto, a kwota faktury netto pomniejsza wartość „Aktywów z tytułu kontraktów budowlanych” lub powiększa saldo „Zobowiązań z tytułu kontraktów budowlanych”. Kontrahenci w ramach kontraktów budowlanych podpisywanych ze Spółką zatrzymują część zapłat jako gwarancje dobrego wykonania umowy. Kwoty te ujmowane są jako „Należności z tytułu kontraktów budowlanych – kaucje” i podlegają zwrotowi najczęściej po zakończeniu projektu lub po zakończeniu okresu gwarancji.

Spółka tworzy rezerwy na kontrakty z ujemną marżą w momencie zidentyfikowania przesłanek, że dany realizowany kontrakt budowlany zamknie się ze stratą (budżetowane koszty przekraczają budżetowane przychody). Rezerwy tworzone są w koszty danego okresu w pełnej wartości prognozowanej straty na danym kontrakcie i są wykazywane w bilansie w linii „Rezerwy”.

Koszty doprowadzenia do zawarcia umowy Spółka ujmuje jako koszty w momencie ich poniesienia, z uwagi na to, że koszty doprowadzenia do zawarcia umowy nie obciążają bezpośrednio klienta, niezależnie od tego, czy umowa zostanie zawarta.

Spółka udziela swoim odbiorcom jedynie gwarancji podstawowych, które nie stanowią odrębnego zobowiązania do wykonania świadczenia. Okres objęty gwarancją różni się w zależności od realizowanego kontraktu oraz elementów składowych, których dotyczy gwarancja.

Do realizacji swoich prac związanych z realizacją kontraktów budowlanych Spółka angażuje podwykonawców. W odniesieniu do prac wykonywanych przez podwykonawców Spółka działa jako główny wykonawca (ang. principal). Zafakturowane koszty z tytułu ich zatrudnienia ujmuje jako „Zobowiązania z tytułu dostaw i usług (nota 6.7.)”. Zatrzymane przez Spółkę części zapłat wobec podwykonawców z tytułu gwarancji dobrego wykonania umowy Spółka ujmuje w pozycji „Zobowiązania wobec podwykonawców – kaucje”.

W przypadku niektórych kontraktów budowlanych realizowanych w ramach wspólnych porozumień umownych, w których Spółka jest liderem konsorcjum lub zlecenia, Spółka oceniła, iż występuje w charakterze pośrednika w odniesieniu do prac wykonanych przez drugiego współnika, a które Spółka jako leader fakturuje na rzecz zamawiającego. Spółka określa swoją rolę jako rolę pośrednika w danym zleceniu w przypadku, gdy identyfikuje konkretne dobra oraz usługi, które mają być dostarczone, nad którymi nie sprawuje kontroli przed przekazaniem ich klientowi. W przypadku, gdy Spółka pełni rolę pośrednika, rozpoznaje przychód w momencie wypełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia w umownej kwocie opłaty lub prowizji, będzie uprawniona w zamian za zlecenie dostarczenia konkretnych usług lub dóbr przez inny podmiot. Z uwagi na charakter zawieranych konsorcjów oraz zleceń, w których Spółka pełni rolę lidera, nie występują opisane powyżej opłaty i prowizje, stąd w Spółce nie powstaje przychód z tyt. prowizji za fakturowanie na rzecz klienta prac wykonanych przez drugiego konsorcjanta. Spółka jako przychód ujmuje wyłącznie kwoty wynagrodzenia należnego z tyt. wykonania na rzecz zamawiającego swojego zakresu prac zgodnie z polityką opisaną powyżej.

Ponadto, dla sprzedaży pozostałej, tj. materiałów (kruszywa), towarów oraz produkcji pomocniczej, Spółka rozpoznaje przychody w punkcie w czasie. Przychód ze sprzedaży pozostałej rozpoznawany jest w momencie transferu kontroli na odbiorcę, który jest zbieżny z momentem dostawy danego dobra do odbiorcy.

Termin płatności dla świadczonych przez Spółkę kontraktów o usługi budowlane wynosi od 30 do 180 dni od dnia wystawienia faktury, a dla sprzedaży pozostałej wynosi zazwyczaj 30 dni od dnia wystawienia faktury. Zawierane kontrakty nie zawierają zatem istotnego elementu finansowania za wyjątkiem kwot zafakturowanych z tytułu realizacji kontraktów budowlanych, które spłacane są w późniejszym okresie, gdyż stanowią kaucje zatrzymane przez klienta. Kwoty zatrzymane z poszczególnych faktur stanowią maksymalnie do 10% wynagrodzenia z tyt. realizacji umowy i podlegają zwolnieniu w okresie maksymalnie do 5 lat po zakończeniu realizacji zlecenia. Przychód z realizacji kontraktów budowlanych w części, która jest zatrzymana jako kaucja, ujmowany jest w kwocie zdyskontowanej.

Podział przychodów na przychody rozpoznawane w czasie i punkcie w czasie został zaprezentowany w nocie 4.2.

2. KONTRAKTY BUDOWLANE

Zastosowanie metody opartej na nakładach do ujmowania przychodów z tytułu kontraktów budowlanych wymaga szacunku w odniesieniu do określenia stopnia realizacji prac na danym kontrakcie, tj. oszacowania całkowitego budżetu kosztów na danym kontrakcie.

Budżety kosztowe dla danych kontraktów są przygotowywane przez Kadrę Zarządzającą Spółki na etapie ofertowania i aktualizowane w ciągu roku finansowego lub w momencie zidentyfikowania przesłanek do rewizji budżetu kosztowego lub przychodowego. W przypadku zaistnienia zdarzeń pomiędzy oficjalnymi rewizjami budżetu, które w istotny sposób wpływają na wynik kontraktu, wartość całkowitych przychodów lub kosztów kontraktu aktualizowana jest na bieżąco, tj. zmiany zakresu kontraktu znajdują odzwierciedlenie w prowadzonym przez Spółkę systemie wewnętrznym od razu po tym, jak zostaną wynegocjowane przez Spółkę z klientem.

Dla realizowanych kontraktów budowlanych, wzrost/spadek całkowitych budżetowanych kosztów o 2% powoduje odpowiednio spadek/wzrost przychodu rozpoznanego narastająco w księgach Spółki dla danego kontraktu o zbliżonej wartości w punktach procentowych. Wpływ takiej zmiany całkowitego budżetu kosztów na przychody w danym okresie zależy od stopnia realizacji, na którym znajduje się na koniec danego okresu realizowany kontrakt. W przypadku kontraktów o znacznym stopniu zaawansowania, wpływ takiej zmiany na przychody w danym okresie będzie istotniejszy niż w przypadku kontraktu we wczesnej fazie realizacji. Na przestrzeni ostatnich lat, zmiany całkowitych kosztów dla realizowanych projektów zazwyczaj mieściły się w przedziale odchyłań +/- 2% względem pierwotnie budżetowanych kosztów, stąd Spółka prezentuje taką wartość jako możliwą zmianę.

W Spółce funkcjonują stosowne procesy kontroli służące zapewnieniu, że proces budżetowania dla danego projektu odbywa się w oparciu o bieżące i wiarygodne szacunki dotyczące kosztów niezbędnych do realizacji danego kontraktu, podlegające weryfikacji i akceptacji przez wyznaczone do tego procesu osoby. Przygotowany przez Kierownika Projektu budżet podlega weryfikacji przez dyrektora działu, któremu podlega budowa.

Spółka prowadzi ewidencję realizowanych projektów – umów o kontrakty budowlane w systemie wewnętrznym służącym do zarządzania projektami. Informacje dotyczące danego kontraktu, w tym stopnia jego realizacji, są wprowadzane do systemu przez kierownika kontraktu/budowy, a następnie zatwierdzane przez dyrektora działu, któremu podlega budowa.

2.1. PRZYCHODY I KOSZTY Z TYTUŁU KONTRAKTÓW BUDOWLANYCH

	Za okres 9 miesięcy zakończony 30.09.2023	Za okres 9 miesięcy zakończony 30.09.2022
	Kontrakty w okresie	Kontrakty w okresie
Kwoty ujęte w okresie		
Przychody z tytułu umów o budowę	813 088	863 053
Koszty z tytułu umów o budowę	757 092	809 167
Wynik przed ujęciem i rozliczeniem przyszłych strat	55 996	53 886
Utworzenie rezerw na przyszłe straty	54	-
Wynik brutto	55 942	53 886
Marża zysku brutto		
bez uwzględnienia rezerw	7%	6%
z uwzględnieniem rezerw	7%	6%

Marża zysku brutto jest definiowana jako zysk brutto ze sprzedaży dzielony przez przychody ze sprzedaży.

2. KONTRAKTY BUDOWLANE
2.2. UZGODNIENIE KWOT NIEZAKOŃCZONYCH KONTRAKTÓW BUDOWLANYCH

	30.09.2023	31.12.2022
Przychody z tytułu niezakończonych umów o budowę narastająco	2 012 801	1 880 432
Kwoty zafakturowane do klientów narastająco (bez zaliczek)	1 814 608	1 648 940
Saldo rozliczeń z tytułu niezakończonych kontraktów budowlanych	198 193	231 492
w tym:		
(1) Aktywa z tytułu wykonanych niezafakturowanych prac budowlanych brutto	243 842	246 120
Odpis z tytułu utraty wartości aktywów z tytułu kontraktów budowlanych	(1 064)	(964)
(1a) Aktywa z tytułu wykonanych niezafakturowanych prac budowlanych netto	242 778	245 156
(2) Zobowiązania z tytułu zafakturowanych niewykonanych prac budowlanych	45 649	14 628
Saldo rozliczeń z tytułu kontraktów budowlanych	198 193	231 492
w tym:		
Wycena kontraktów budowlanych - aktywa	242 778	245 156
Wycena kontraktów budowlanych - rozliczenie sald (2)	45 649	14 628
Zobowiązania z tytułu kontraktów budowlanych - zaliczki otrzymane	40 354	18 626
Wycena kontraktów budowlanych - pasywa	86 003	33 254

Dla wszystkich okresów wskazanych w tabeli powyżej, całe salda zobowiązań kontraktowych na początek okresu zostały rozpoznane jako przychody w danym okresie. Pozostała część zmiany salda zobowiązań z tytułu kontraktów budowlanych wynika z nadwyżki przychodów zafakturowanych w danym okresie nad przychodami rozpoznanyymi w sprawozdaniu z wyniku.

Z uwagi na specyfikę prowadzonej działalności, tj. realizacji kontraktów budowlanych, Spółka nie jest w stanie wydzielić kumulatywnych zmian kwot ujętych przychodów, które wynikałyby ze zmian szacunku stopnia zaawansowania prac lub zmian szacunku ceny transakcyjnej w zakresie wystąpienia szacowanych kar od kwot przychodów ujętych w okresie z tyt. postępu prac. Niemniej jednak, jak wskazano w opisie zasad rachunkowości oraz znaczących szacunków: zmiany całkowitych kosztów dla realizowanych projektów nie były znaczące i zazwyczaj mieściły się w przedziale odchyłeń +/- 2% względem pierwotnie budżetowanych kosztów, oraz Spółka w prezentowanych okresach nie ponosiła kar od swoich odbiorców oraz na żaden z dni bilansowych nie wystąpiły przesłanki do rozpoznania kar na realizowanych kontraktach.

Odpis z tyt. utraty wartości aktywów z tyt. kontraktu wyliczany jest przy zastosowaniu matrycy odpisów jak dla należności handlowych. Całe saldo aktywów z tyt. kontraktu we wszystkich prezentowanych okresach jest nieprzeteterminowane. Współczynnik odpisu wyliczonego zgodnie z metodą ECL dla aktywów kontraktowych na 30.09.2023 r. oraz na 30.09.2022 r. wynosił 0,4%. Kwoty odpisu oraz ruchy na odpisie z tytułu utraty wartości aktywów z kontraktów budowlanych w prezentowanym sprawozdaniu finansowym są nieistotne, stąd nie zostały zaprezentowane.

Zmiany w wartości aktywów i zobowiązań z wyceny kontraktów wynikają ze specyfiki rozliczania kontraktów budowlanych oraz harmonogramów fakturowania na poszczególnych kontraktach, tj. występują kontrakty o zróżnicowanych harmonogramach płatności, stąd nie występuje typowa zależność między terminem płatności, a wykonaniem obowiązku świadczenia.

3. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM I ZADŁUŻENIE

3.1. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM

Kapitał podstawowy obejmuje akcje zwykłe i jest wykazywany według wartości nominalnej (zgodnej ze statutem Spółki oraz wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego).

Pozostałe kapitały zapasowe tworzone są głównie z zysku lat ubiegłych, w tym kwot obligatoryjnie przekazywanych na kapitał zapasowy zgodnie z wymogami KSH.

Kapitały rezerwowe tworzone są z zysku lat ubiegłych, z przeznaczeniem na finansowanie dalszego rozwoju Spółki.

Kapitał zapasowy Spółki tworzony jest zgodnie z postanowieniami Kodeksu Spółek Handlowych oraz decyzjami akcjonariuszy. Zgodnie z Kodeksem Spółek Handlowych na pokrycie straty należy utworzyć kapitał zapasowy, do którego przelewa się co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału zakładowego. Tak utworzony kapitał zapasowy nie podlega podziałowi. O użyciu kapitału zapasowego i rezerwowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy, jednakże część kapitału zapasowego można użyć jedynie na pokrycie straty wykazanej w sprawozdaniu finansowym i nie podlega on podziałowi na inne cele.

Spółka zarządza strukturą kapitałową i w wyniku zmian warunków ekonomicznych wprowadza do niej zmiany. W celu utrzymania lub skorygowania struktury kapitałowej, Spółka może odpowiednio kształtować wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy lub wyemitować nowe akcje.

Kapitał podstawowy

Na 30 września 2023 r. kapitał podstawowy składał się z 54.512.759 akcji o łącznej wartości 1.090.255,18 zł, a struktura Udziałowców posiadających ponad 5% udziału w kapitale zakładowym prezentowała się następująco:

Akcjonariusz

ERBUD S.A.
 Jacek Leczkowski
 Generali PTE S.A., zarządzający funduszem Generali OFE
 Fundusze zarządzane przez Nationale-Nederlanden PTE S.A.

	% udziału w kapitale zakładowym
ERBUD S.A.	60,67%
Jacek Leczkowski	6,48%
Generali PTE S.A., zarządzający funduszem Generali OFE	6,01%
Fundusze zarządzane przez Nationale-Nederlanden PTE S.A.	5,53%

Statut Spółki nie przyznaje akcjonariuszom, o których mowa powyżej, żadnych uprawnień osobistych w stosunku do Spółki, w szczególności nie przyznaje prawa do powoływania członków Zarządu ani członków Rady Nadzorczej Spółki.

W dniu 22 sierpnia 2023 r. w Sądzie Rejonowym w Toruniu zarejestrowane zostało obniżenie kapitału zakładowego, umorzenie akcji własnych oraz związane z nimi zmiany Statutu Spółki. Kapitał zakładowy Spółki został obniżony o kwotę 10.344,82 zł, z kwoty 1.100.600,00 zł do kwoty 1.090.255,18 zł, wskutek umorzenia akcji własnych Spółki nabytych przez Spółkę w łącznej liczbie 517.241 akcji, z łącznej liczby akcji 55.030.000 akcji do 54.512.759 akcji. Tym samym aktualna wysokość kapitału zakładowego wynosi 1.090.255,18 zł i dzieli się na 54.512.759 akcji zwykłych na okaziciela serii A, o wartości nominalnej 0,02 zł każda. Ogólna liczba głosów wynikająca z wszystkich akcji Spółki to 54.512.759 głosów.

Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku/(straty) netto za okres sprawozdawczy, przypisanego zwykłym akcjonariuszom Spółki, przez średnią ważoną liczbę akcji zwykłych w danym okresie sprawozdawczym.

Dla celów kalkulacji rozwodnionego zysku na akcje, zysk/(strata) netto za okres sprawozdawczy przypisana zwykłym akcjonariuszom oraz średnia ważona liczba akcji zwykłych w danym okresie sprawozdawczym korygowane są o efekt wszystkich rozwadniających potencjalnych akcji zwykłych.

Rozwodniony zysk na jedną akcję jest równy podstawowemu zyskowi na jedną akcję, ponieważ w Spółce nie występują instrumenty rozwadniające.

3. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM I ZADŁUŻENIE

Poniżej zaprezentowano podstawowy i rozwodniony zysk na jedną akcję:

	Za okres 9 miesięcy zakończony 30.09.2023	Za okres 9 miesięcy zakończony 30.09.2022
Zysk netto	17 128	7 892
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (w szt.)	54 512 759	55 030 000
Podstawowy i rozwodniony zysk na jedną akcję (w zł)	0,31	0,14

3.2. ZADŁUŻENIE Z TYTUŁU KREDYTÓW I POŻYCZEK

Zobowiązania z tytułu zadłużenia z tytułu kredytów i pożyczek ujmuje się początkowo w wartości godziwej, pomniejszonej o koszty transakcyjne. Na każdy dzień bilansowy pozycje te są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.

	30.09.2023	31.12.2022
Długoterminowe		
Kredyty bankowe	910	1 517
Pożyczki	156	522
Długoterminowe - razem	1 066	2 039
Krótkoterminowe		
Kredyty bankowe	31 332	58 114
Pożyczki	10 553	299
Krótkoterminowe - razem	41 885	58 413
Razem zadłużenie z tytułu kredytów i pożyczek	42 951	60 452

Kredyty wykazane jako długoterminowe i krótkoterminowe oprocentowane są stopą WIBOR ON, 1M lub 3M + marża od 1,5pp do 2,15pp. Pożyczki oprocentowane są stopą WIBOR 3M + marża 2,55pp – 3pp oraz stałą stopą 10%. Na podane dni bilansowe, wartość godziwa kredytów i pożyczek nie była istotnie różna od wyceny w koszcie zamortyzowanym. Wartość godziwa kredytów i pożyczek jest szacowana za pomocą modeli zdyskontowanych przepływów (DCF), w oparciu o przepływy pieniężne odzwierciedlające harmonogram spłat otrzymanych kredytów, przy zastosowaniu rynkowej stopy procentowej dla takich zobowiązań (tj. oszacowano stopę dyskonta na poziomie WIBOR 1M na dany dzień powiększony o stały procent wyrażający premię za ryzyko na poziomie 2,15%). Wartość godziwa kredytów i pożyczek długoterminowych wycenianych w koszcie zamortyzowanym jest klasyfikowana do drugiego poziomu hierarchii wartości godziwej.

Kowenanty

W ciągu roku, na dzień 30 września 2023 r. oraz do dnia zatwierdzenia skróconego jednostkowego sprawozdania finansowego wszystkie kowenanty zostały spełnione.

3.3. ZADŁUŻENIE Z TYTUŁU LEASINGU

Okres		30.09.2023	31.12.2022
		Wartość nominalna minimalnych opłat	Wartość nominalna minimalnych opłat
Do 1 roku	Krótkoterminowe	7 090	6 751
Powyżej roku	Długoterminowe	14 247	13 818
Wartość nominalna minimalnych opłat		21 337	20 569
Przyszłe koszty z tytułu leasingu		6 239	5 572
Wartość bieżąca minimalnych opłat		15 098	14 997
Do 1 roku	Krótkoterminowe	5 764	5 635
Powyżej roku	Długoterminowe	9 334	9 362

4. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDAŃ Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

4.1. ALTERNATYWNE MIERNIKI WYNIKÓW

Zarząd analizuje wyniki segmentów przy użyciu kluczowych wskaźników efektywności takich jak EBIT, marża EBIT oraz EBITDA i skorygowana EBITDA. Zarząd Spółki uznaje wyżej wymienione miary jako istotne dodatkowe mierniki wyników i dlatego prezentuje je w sprawozdaniu obok mierników zdefiniowanych przez MSSF. Należy mieć na uwadze, że EBIT, marża EBIT i EBITDA nie są wskaźnikami zdefiniowanymi w MSSF oraz nie stanowią mierników wystandaryzowanych, dlatego sposoby ich kalkulacji mogą różnić się między różnymi jednostkami na rynku. W związku z tym, wskaźniki te nie powinny być analizowane osobno lub jako substytuty dla miar zdefiniowanych przez MSSF.

EBITDA i EBIT to mierniki pokazujące wyniki osiągnięte przez Spółkę po eliminacji wpływu podatku dochodowego, kosztów i przychodów finansowych oraz, w przypadku EBITDA, amortyzacji.

EBITDA definiowana jest jako zysk po opodatkowaniu (wynik netto), powiększony o obciążenia z tytułu podatku dochodowego, koszty finansowe oraz amortyzację, a pomniejszony o przychody finansowe. Skorygowana EBITDA jest definiowana jako EBITDA po eliminacji zdarzeń o charakterze jednorazowym.

Spółka definiuje EBIT jako zysk po opodatkowaniu (wynik netto), powiększony o obciążenia z tytułu podatku dochodowego, koszty finansowe i pomniejszony o przychody finansowe. Skorygowany EBIT jest definiowany jako EBIT po eliminacji zdarzeń o charakterze jednorazowym.

Marża EBIT jest miernikiem pokazującym rentowność Spółki, pomijającym wpływ podatku dochodowego oraz kosztów i przychodów finansowych. Spółka definiuje marżę EBIT (marżę skorygowanego EBIT) jako EBIT (skorygowany EBIT) dzielony przez przychody ze sprzedaży dóbr i usług.

	30.09.2023	30.09.2022
Zysk netto za okres obrotowy	17 128	7 892
Podatek dochodowy	6 052	2 002
Zysk brutto	23 180	9 894
Koszty finansowe	6 443	9 147
Przychody finansowe	2 013	4 613
EBIT	27 610	14 428
Amortyzacja	6 696	5 749
EBITDA	34 306	20 177
Przychody ze sprzedaży dóbr i usług	819 218	866 396
Marża EBIT	3%	2%

4.2. SEGMENTY SPRAWOZDAWCZE

Spółka na podstawie raportowania zarządczego przedstawianego głównemu decydentowi operacyjnemu (tj. Zarządowi Spółki), zidentyfikowała trzy podstawowe segmenty sprawozdawcze pokrywające się z segmentami operacyjnymi:

- budownictwo drogowo-inżynieryjne (realizacja kontraktów w obszarze infrastruktury drogowej);
- budownictwo w segmencie odnawialnych źródeł energii (realizacja kontraktów dla branży fotowoltaicznej oraz farm wiatrowych); sprzedaż spółek zależnych zajmujących się produkcją energii;
- segment pozostały (sprzedaż kruszywa, materiałów budowlanych oraz produkcji pomocniczej).

Podział działalności na poszczególne segmenty został dokonany na podstawie specyfiki realizowanych kontraktów. Taki podział odpowiada rozłożeniu zasadniczych ryzyk oraz zwrotów z poniesionych nakładów. Klasyfikacja segmentów uległa zmianie od 1 marca 2023 r. Zmianie uległa prezentacja segmentów odnawialnych źródeł energii za granicą, które prezentowane są łącznie w jednym segmencie budownictwo w segmencie odnawialnych źródeł energii.

Dane finansowe przygotowywane dla celów sprawozdawczości zarządczej, stanowiące podstawę danych na temat segmentów sprawozdawczych i operacyjnych, oparte są na tych samych zasadach rachunkowości, jakie stosuje się przy sporządzaniu sprawozdań finansowych Spółki. Zarząd Spółki spośród pozycji bilansowych z perspektywy segmentów operacyjnych analizuje jedynie aktywa i zobowiązania z tytułu kontraktów budowlanych.

Sezonowość kontraktów budowlanych cechuje się tym, że przychody w pierwszym kwartale są najniższe w porównaniu do pozostałych kwartałów.

W okresie do 30 września 2023 r. i do dnia zatwierdzenia nieniejszego sprawozdania finansowego brak jest zdarzeń o charakterze jednorazowym, które miałyby istotny wpływ na segmenty sprawozdawcze.

W przypadku Spółki segmenty sprawozdawcze pokrywają się z segmentami operacyjnymi.

Główne informacje dotyczące segmentów w okresach sprawozdawczych

	Za okres 9 miesięcy zakończony 30.09.2023			Za okres 9 miesięcy zakończony 30.09.2022		
	Kraj (Polska)	Zagranica	Razem	Kraj (Polska)	Zagranica	Razem
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych, w tym:	776 365	42 853	819 218	863 746	2 650	866 396
Przychody rozpoznawane w czasie	770 235	42 853	813 088	860 403	2 650	863 053
Przychody rozpoznawane w punkcie w czasie	6 130	-	6 130	3 343	-	3 343
Aktywa trwałe inne niż instrumenty finansowe i aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	32 033	-	32 033	29 885	-	29 885

Wszystkie kontrakty budowlane są w cenach stałych (zryczałtowanych), z elementem zmiennym w postaci ewentualnych kar w przypadku nieterminowego wykonania prac.

W segmentach budownictwo w segmencie odnawialnych źródeł energii (OZE) oraz budownictwo drogowo-inżynieryjne występują zarówno kontrakty długo- jak i krótkoterminowe. Typowy okres trwania kontraktu w segmencie budownictwa dla OZE zamyka się w okresie 9 do 24 miesięcy; w segmencie drogowo-inżynieryjnym długość trwania kontraktu jest zależna od rodzaju robót (w prezentowanych okresach najkrótsze kontrakty trwały mniej niż 1 miesiąc, a najdłuższe do 5 lat).

W segmencie pozostałym występują wyłącznie kontrakty krótkoterminowe. W segmencie tym nie występują kontrakty, w stosunku do których obowiązek świadczenia nie zostałby zrealizowany w okresie sprawozdawczym.

4. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDAŃ Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

W segmencie drogowo-inżynieryjnym przychody generowane są od klientów, którymi są głównie podmioty publiczne, a w segmencie OZE od klientów, którymi są podmioty prywatne.

Dane dotyczące przychodów i wyników oraz aktywów i zobowiązań poszczególnych segmentów sprawozdawczych przedstawiono w poniższej tabeli.

	Za okres 9 miesięcy zakończony 30.09.2023			
	Budownictwo Drogowo- inżynieryjne	Segment Odnawialnych Źródeł Energii	Segment pozostały	Razem działalność kontynuowana
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	202 959	610 129	6 130	819 218
Przychody ze sprzedaży razem	202 959	610 129	6 130	819 218
Wyniki segmentów oraz uzgodnienie do zysku brutto Grupy				
Koszt własny sprzedaży	194 445	562 647	4 815	761 907
Marża na sprzedaży	8 514	47 482	1 315	57 311
Marża na sprzedaży %	4%	8%	21%	7%
Wynik na pozostałej działalności operacyjnej	(8 216)	(27 649)	(106)	(35 971)
Sprzedaż spółki zależnej	-	6 270	-	6 270
Wynik segmentu – EBIT	298	26 103	1 209	27 610
Marża EBIT	-	4%	20%	3%
Wynik na działalności finansowej (przychody finansowe minus koszty finansowe)				(4 430)
Wynik brutto				23 180
Podatek dochodowy				6 052
Wynik netto				17 128
Amortyzacja	2 138	2 012	2 546	6 696
Wynik segmentu – EBITDA	2 436	28 115	3 755	34 306

4. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDAŃ Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

 Za okres 9
miesięcy
zakończony
30.09.2022

	Budownictwo Drogowo- inżynieryjne	Segment Odnawialnych Źródeł Energii	Segment pozostały	Razem działalność kontynuowana
Przychody razem				
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	147 762	713 316	5 318	866 396
Przychody ze sprzedaży razem	147 762	713 316	5 318	866 396
Wyniki segmentów oraz uzgodnienie do zysku brutto Grupy				
Koszt własny sprzedaży	142 206	668 184	4 189	814 579
Marża na sprzedaży	5 556	45 132	1 129	51 817
Marża na sprzedaży %	4%	6%	21%	6%
Wynik na pozostałej działalności operacyjnej	(5 796)	(30 920)	(673)	(37 389)
Wynik segmentu – EBIT	(240)	14 212	456	14 428
Marża EBIT	-	2%	9%	2%
Wynik na działalności finansowej (przychody finansowe minus koszty finansowe)				(4 534)
Wynik brutto				9 894
Podatek dochodowy				2 002
Wynik netto				7 892
Amortyzacja	3 088	2 661	-	5 749
Wynik segmentu – EBITDA	2 848	16 873	456	20 177

4. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDAŃ Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

 Za okres 3
miesiący
zakończony
30.09.2023

	Budownictwo Drogowo- inżynieryjne	Segment Odnawialnych Źródeł Energii	Segment pozostały	Razem działalność kontynuowana
Przychody razem				
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	73 859	261 103	3 155	338 117
Przychody ze sprzedaży razem	73 859	261 103	3 155	338 117
Wyniki segmentów oraz uzgodnienie do zysku brutto Grupy				
Koszt własny sprzedaży	71 654	233 766	2 502	307 922
Marża na sprzedaży	2 205	27 337	653	30 195
Marża na sprzedaży %	3%	10%	21%	9%
Wynik na pozostałej działalności operacyjnej	(2 158)	(11 223)	15	(13 366)
Sprzedaż spółki zależnej	-	280	-	280
Wynik segmentu – EBIT	47	16 394	668	17 109
Marża EBIT	-	6%	21%	5%
Wynik na działalności finansowej (przychody finansowe minus koszty finansowe)				22
Wynik brutto				17 131
Podatek dochodowy				5 032
Wynik netto				12 099
Amortyzacja	872	633	773	2 278
Wynik segmentu – EBITDA	919	17 027	1 441	19 387

4. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDAŃ Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

 Za okres 3
miesiące
zakończony
30.09.2022

	Budownictwo Drogowo- inżynieryjne	Segment Odnawialnych Źródeł Energii	Segment pozostały	Razem działalność kontynuowana
Przychody razem				
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	57 664	240 102	2 145	299 911
Przychody ze sprzedaży razem	57 664	240 102	2 145	299 911
Wyniki segmentów oraz uzgodnienie do zysku brutto Grupy				
Koszt własny sprzedaży	55 515	226 444	1 708	283 667
Marża na sprzedaży	2 149	13 658	437	16 244
Marża na sprzedaży %	4%	6%	20%	5%
Wynik na pozostałej działalności operacyjnej	(1 499)	(9 891)	(537)	(11 927)
Wynik segmentu – EBIT	650	3 767	(100)	4 317
Marża EBIT	1%	2%	-5%	1%
Wynik na działalności finansowej (przychody finansowe minus koszty finansowe)				(1 985)
Wynik brutto				2 332
Podatek dochodowy				321
Wynik netto				2 011
Amortyzacja	1 114	916	-	2 030
Wynik segmentu – EBITDA	1 764	4 683	(100)	6 347

4. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDAŃ Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW
4.3. KOSZT WŁASNY SPRZEDAŻY

	Za okres 9 miesięcy zakończony 30.09.2023	Za okres 9 miesięcy zakończony 30.09.2022	Za okres 3 miesięcy zakończony 30.09.2023	Za okres 3 miesięcy zakończony 30.09.2022
Usługi obce	367 435	363 108	144 540	123 072
w tym usługi obce od podwykonawców	295 880	259 078	125 770	87 421
Zużycie materiałów i energii	362 393	433 552	151 723	153 730
Koszty świadczeń pracowniczych	51 710	40 774	18 945	14 177
Amortyzacja	6 696	5 749	2 278	2 030
Podatki i opłaty	2 895	2 305	1 289	599
Pozostałe koszty rodzajowe	4 939	4 710	1 711	1 413
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	2 430	1 410	1 018	342
Koszty według rodzaju razem	798 498	851 608	321 504	295 363
Zmiana stanu produktów, produkcji w toku	(2 257)	(922)	(1 128)	164
Koszty sprzedaży (wielkość ujemna)	(3 729)	(2 545)	(1 376)	(999)
Koszty ogólnego zarządu (wielkość ujemna)	(30 605)	(33 562)	(11 078)	(10 861)
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	761 907	814 579	307 922	283 667

4.4. OPODATKOWANIE

Obciążenie wyniku finansowego z tytułu podatku dochodowego jest ujmowane na podstawie oszacowania Zarządu Grupy dotyczącego średniej ważonej efektywnej rocznej stawki podatku dochodowego, jakiej oczekuje się w pełnym roku obrotowym.

Spółka generuje całość dochodów do opodatkowania w Polsce, w związku z czym podlega opodatkowaniu na podstawie Ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych („CIT”). Standardowa stawka podatku dochodowego od osób prawnych wynosi 19%. W obszarach, w których przepisy podatkowe podlegają interpretacji, Zarząd od czasu do czasu weryfikuje podejście do sporządzenia deklaracji podatkowych. W uzasadnionych przypadkach tworzone są rezerwy na oczekiwane zobowiązania podatkowe.

Uzgodnienie oczekiwanego obciążenia z tytułu podatku dochodowego przedstawia poniższa tabela:

	Za okres 9 miesięcy zakończony 30.09.2023	Za okres 9 miesięcy zakończony 30.09.2022
Wynik brutto przed opodatkowaniem	23 180	9 894
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce - 19%	4 404	1 880
Nadwyżka przychodów nieopodatkowanych nad kosztami niebędącymi kosztami uzyskania przychodów	1 648	122
Podatek wykazany w wyniku finansowym	6 052	2 002
Podatek bieżący	3 509	3 590
Podatek odroczony	2 543	(1 588)
Efektywna stopa podatkowa	26,11%	20,22%

4.5. ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM

Spółka w toku prowadzonej działalności narażona jest na następujące istotne rodzaje ryzyka finansowego: ryzyko rynkowe (w tym ryzyko walutowe, ryzyko stóp procentowych), ryzyko kredytowe oraz ryzyko płynności. Za ustalenie zasad zarządzania powyższymi ryzykami oraz ich weryfikację odpowiada Zarząd Spółki.

4.5.1. RYZYKO RYNKOWE – RYZYKO WALUTOWE

W ramach podstawowej działalności operacyjnej Spółka zawiera przede wszystkim kontrakty budowlane kwotowane w walucie krajowej (PLN). Czasami Spółka zawiera kontakty dwuwalutowe (w PLN oraz EUR).

Niemniej, w odniesieniu do należności i zobowiązań wynikających z zawartych umów na zakupy materiałów, z tytułu których nastąpią płatności w EUR oraz w odniesieniu do udzielonych pożyczek denominowanych w EUR, Spółka narażona jest na ryzyko walutowe.

4.5.2. RYZYKO RYNKOWE – RYZYKO STÓP PROCENTOWYCH

Ryzyko stóp procentowych występuje głównie w związku z korzystaniem przez Spółkę z zadłużenia, tj. kredytów bankowych i pożyczek (nota 3.2.) oraz leasingu (nota 3.3.).

Ponadto Spółka lokuje wolne środki pieniężne częściowo w inwestycje o zmiennej stopie procentowej (lokaty) oraz może udzielać pożyczek w oparciu o zmienną stopę procentową.

Aktywa i zobowiązania oprocentowane według zmiennych stóp procentowych narażają Spółkę na ryzyko zmiany przepływów pieniężnych. Natomiast oprocentowane według stopy stałej (udzielane pożyczki) narażają Spółkę na ryzyko zmiany wartości godziwej, niemniej jednak ze względu na fakt, iż Spółka nie wycenia tych pozycji do wartości godziwej, wpływ ten nie jest odzwierciedlany w sprawozdaniu finansowym.

Spółka monitoruje stopień narażenia na ryzyko stopy procentowej.

Należności z tytułu dostaw i usług oraz aktywa z tytułu kontraktów budowlanych

W celu ochrony przed ryzykiem kredytowym wynikającym z należności związanych z realizacją kontraktów budowlanych (tj. należności z tytułu dostaw i usług, należności z tytułu kontraktów budowlanych – kaucji oraz z aktywów kontraktowych z tytułu wyceny kontraktów budowlanych), każdy kontrahent przed podpisaniem umowy jest oceniany pod kątem możliwości wywiązania się ze zobowiązań finansowych. Ponadto, w umowach z inwestorami zawierane są klauzule przewidujące prawo do wstrzymania realizacji robót, jeżeli występuje opóźnienie w przekazaniu należności za wykonane usługi. W miarę możliwości tworzy się również zapisy umowne warunkujące dokonywanie płatności podwykonawcom od wpływu środków od inwestora.

W Spółce nie występuje koncentracja ryzyka kredytowego związana z należnościami z tytułu dostaw i usług oraz należnościami z tytułu kontraktów budowlanych – kaucji oraz z aktywów kontraktowych z tytułu wyceny kontraktów budowlanych.

4.5.3. RYZYKO PŁYNNOŚCI

W celu ograniczenia ryzyka utraty płynności, Spółka utrzymuje odpowiednią ilość środków pieniężnych, a także zawiera umowy o linie kredytowe, które służą jako dodatkowe zabezpieczenie płynności. Do finansowania zakupów inwestycyjnych Spółka wykorzystuje środki własne, długoterminowe kredyty lub długoterminowe umowy leasingu, zapewniając odpowiednią trwałość struktury finansowania dla tego rodzaju aktywów.

Spółka stosuje politykę ograniczającą zaangażowanie kredytowe wobec poszczególnych instytucji.

Zarządzanie płynnością wspomagane jest obowiązującym systemem raportowania prognoz płynności przez Spółkę.

4.5.4. RYZYKO KLIMATYCZNE

Spółka ONDE monitoruje wpływ ryzyk klimatycznych na działalność Spółki i na dzień dzisiejszy nie identyfikuje istotnego wpływu czynników klimatycznych na prowadzoną działalność. Spółka ONDE konsekwentnie realizuje strategię ESG, przestrzegając wymagań dotyczących aspektów środowiskowych oraz inwestując w rozwój projektów w branży OZE.

5. NOTY POZOSTAŁE
5.1. NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ NALEŻNOŚCI POZOSTAŁE

Do należności z tytułu dostaw i usług oraz należności pozostałych Spółka zalicza przede wszystkim należności z tytułu dostaw i usług od podmiotów niepowiązanych (głównie z tytułu wystawionych faktur wynikających z realizacji przez Spółkę kontraktów budowlanych) oraz należności budżetowe, w tym należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych oraz z tytułu podatku od towarów i usług.

Należności z tytułu dostaw i usług, których termin zapadalności wynosi zazwyczaj od 30 do 180 dni, ujmowane są w wartości nominalnej, tj. według kwot pierwotnie zafakturowanych. Należności z tytułu dostaw i usług utrzymywane są w celu ściągnięcia oraz spełniają test SPPI w związku z tym na dzień bilansowy pozycje te wyceniane są według zamortyzowanego kosztu, z uwzględnieniem odpisu aktualizującego wyliczonego przy zastosowaniu modelu strat oczekiwanych.

Należności budżetowe ujmuje się w wysokości kwoty należnej Spółce zgodnie z obowiązującymi i mającymi zastosowanie przepisami.

MSSF 9 wymaga oszacowania oczekiwanej straty dla aktywów finansowych, niezależnie od tego czy wystąpiły, czy też nie przesłanki na utratę wartości. W przypadku należności handlowych, Spółka stosuje podejście uproszczone i wycenia odpisy z tytułu utraty wartości w wysokości strat kredytowych oczekiwanych w całym okresie życia należności od momentu początkowego ujęcia należności. Dla należności handlowych, które w oparciu o przeprowadzoną analizę portfelową zostały ocenione jako należności, które nie utraciły wartości, oszacowanie ewentualnych odpisów aktualizacyjnych jest oparte na wykorzystaniu matrycy odpisów, w której odpisy oblicza się dla należności handlowych zaliczonych do różnych przedziałów wiekowych (okresów przeterminowania), przy zastosowaniu współczynnika niewypełnienia zobowiązania. Współczynnik niewypełnienia zobowiązania ustala się w oparciu o dane historyczne (wyliczone na bazie ostatnich 5 lat) skorygowane o wpływ przyszłych czynników.

W analogiczny sposób Spółka kalkuluje odpisy z tytułu oczekiwanych strat kredytowych dla należności z tytułu kaucji oraz aktywów z tytułu kontraktów budowlanych; salda w odniesieniu do których termin płatności nie upłynął zaliczane są do przedziału „nieprzeterminowane” w matrycy odpisów a odpis liczony jest przy uwzględnieniu współczynnika nieściągalności dla należności nieprzeterminowanych.

Dla należności handlowych, dla których istnieją przesłanki do utraty wartości (np. należności sporne), utworzono specyficzne dodatkowe odpisy w zależności od indywidualnej oceny ich odzyskiwalności.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny (dotyczy należności z tytułu kaucji), wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane jako przychody finansowe.

	30.09.2023			31.12.2022		
	Wartość brutto	Odpis	Wartość netto	Wartość brutto	Odpis	Wartość netto
Należności z tytułu dostaw i usług	203 957	2 781	201 176	106 093	2 109	103 984
Należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	3 012	-	3 012	14 819	-	14 819
Pozostałe należności budżetowe	2 979	-	2 979	4 388	-	4 388
Pozostałe należności	605	-	605	1 109	-	1 109
Razem	210 553	2 781	207 772	126 409	2 109	124 300

Zmiany odpisu aktualizującego wartość należności z tytułu dostaw i usług zaprezentowano w tabeli poniżej:

	Za okres 9 miesięcy zakończony 30.09.2023	Za okres 12 miesięcy zakończony 31.12.2022
Odpisy aktualizujące na początek okresu	2 109	4 206
Utworzenie/(odwrócenie) odpisów indywidualnych	1	(2 245)
Utworzenie/(odwrócenie) odpisów wg matrycy odpisów	704	148
Odwrocenie odpisów indywidualnych	(33)	-
Odpisy aktualizujące na koniec okresu, w tym	2 781	2 109
Odpis wyliczony na bazie matrycy	1 967	1 263
Odpis indywidualny	814	846
Razem	2 781	2 109

5.2. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ ZOBOWIĄZANIA POZOSTAŁE

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz zobowiązania pozostałe obejmują przede wszystkim zobowiązania z tytułu dostaw i usług od podmiotów niepowiązanych, otrzymane zaliczki, zobowiązania z tytułu wynagrodzeń oraz zobowiązania z tytułu podatków.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług ujmuje się początkowo w wartości godziwej (odpowiadającej wartości nominalnej), a na dzień bilansowy wycenia według zamortyzowanego kosztu.

Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń ujmuje się w wartości należnej za wykonaną pracę, naliczonej zgodnie z zawartymi umowami.

Zobowiązania z tytułu podatków (w tym podatku od towarów i usług, podatku dochodowego od osób prawnych, podatku dochodowego od osób fizycznych) ujmuje się w wysokości kwoty wymagającej zapłaty przez Spółkę zgodnie z obowiązującymi i mającymi zastosowanie przepisami.

Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych

Do grupy tej zalicza się rezerwy na niewykorzystane urlopy. Kalkulowane są one w oparciu o zestawienie niewykorzystanych dni urlopu na dany dzień bilansowy w podziale na poszczególnych pracowników oraz ich dzienne wynagrodzenie brutto powiększone o narzuty ZUS pracodawcy.

	30.09.2023	31.12.2022
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	181 316	129 617
w tym od podmiotów powiązanych	4 759	3 999
Zobowiązania budżetowe z tytułu:	6 955	4 024
podatku od towarów i usług	2 023	-
podatku dochodowego od osób fizycznych	869	649
ZUS	3 697	3 273
podatku od nieruchomości	44	-
PFRON	84	69
PPK	238	31
inne	-	2
Pozostałe zobowiązania	9 051	8 654
z tytułu wynagrodzeń	3 929	2 937
rozliczenia międzyokresowe kosztów	-	937
krótkoterminowe zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	3 933	3 918
inne	1 189	862
Razem	197 322	142 295

5.3. STRUKTURA GRUPY

Udziały, akcje w jednostkach zależnych i współzależnych

Udziały, akcje w jednostkach zależnych i współzależnych wykazywane są według kosztu historycznego, pomniejszonego o utworzone odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy Spółka ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników aktywów. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Spółka dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów odpowiada wartości godziwej tego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości użytkowej, zależnie od tego, która

z nich jest wyższa. Wartość tę ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które w większości są niezależne od tych, które są generowane przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej.

Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania, która odzwierciedla bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości niefinansowych składników majątkowych używanych w działalności ujmuje się jako pozostałe koszty.

Struktura Grupy

Na dzień 30 września 2023 roku w skład Grupy wchodzi Jednostka dominująca ONDE S.A. oraz jednostki zależne, konsolidowane metodą pełną i metodą praw własności.

Lp.	Nazwa jednostki	Siedziba	Zakres działalności	Udział Jednostki Dominującej w kapitale (równy posiadanym prawom głosu)		Udział Jednostki Dominującej w kapitale (równy posiadanym prawom głosu)	
				30.09.2023	Wartość udziałów ONDE (w tys. PLN) 30.09.2023	31.12.2022	Wartość udziałów ONDE (w tys. PLN) 31.12.2022
Udziały posiadane bezpośrednio							
1	WTL 20 SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	315	100,00%	315
2	WTL 40 SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	330	100,00%	330
3	WTL 80 SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	165	100,00%	165
4	WTL 100 SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	255	100,00%	255
5	WTL 120 SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	300	100,00%	300
6	WTL 130 SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	900	100,00%	900
7	WTL 140 SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	450	100,00%	450
8	WTL 150 SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	270	100,00%	270
9	WTL 160 SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	240	100,00%	240
10	WTL 170 SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	390	100,00%	390
11	IDE PROJEKT SP. Z O.O.	Toruń	usługi projektowe	100,00%	500	100,00%	500
12	SOLAR SERBY SP. Z O.O. (dawniej AZURYT 6 INVESTMENTS SP. Z O.O.)	Warszawa	odnawialne źródła energii	50,00%	14 687	50,00%	14 687
13	CYRANKA SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	0,00%	0	100,00%	10 647
14	KWE SP. Z O.O.	Warszawa	odnawialne źródła energii	50,00%	11 232	50,00%	11 232
15	ELEKTROWNIA DE PVPL 22 SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	15 850	100,00%	15 850
16	WTL 270 SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	360	100,00%	360
17	WTL 210 SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	795	100,00%	795
18	WTL 50 SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	555	100,00%	555
19	PARK SŁONECZNY CIECHANÓW SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	1 328	100,00%	1 095
20	PARK LEWAŁD SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	9 354	100,00%	9 354
21	FW GUMIENICE SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	2 551	100,00%	2 551
22	FARMA WIATROWA SZYBOWICE SP. Z O.O.	Warszawa	odnawialne źródła energii	50,00%	5 287	50,00%	5 287
23	DEVOZE SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	5	100,00%	5
24	SOLAR KAZIMIERZ BISKUPI SP. Z O.O. (dawniej NEO SOLAR KAZIMIERZ BISKUPI SP. Z O.O.)	Warszawa	odnawialne źródła energii	50,00%	22 681	50,00%	22 681
25	PV KADŁUBIA 2 SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	9 421	100,00%	9 421
26	PV SZCZEPANÓW SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	4 404	100,00%	4 404
27	ONDE Beteiligungs GmbH	Düsseldorf	Rozwój działalności wykonawczej w OZE	100,00%	118	100,00%	118
28	INVEST PV SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	6 352	0,00%	0
29	SPV CZERWONA WODA SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	7 040	0,00%	0
Razem					116 135		113 157

Wartość udziałów w Spółkach kontrolowanych przez ONDE S.A. wynosi: 62.248 tys. zł. Wartość udziałów w jednostkach wspólnokontrolowanych to: 53.887 tys. zł.

Nabycie jednostek obejmujących grupę aktywów nie stanowiących przedsięwzięcia

W dniu 3 stycznia 2023 r. wzrosła cena zakupu udziałów spółki Park Słoneczny Ciechanów Sp. z o.o. o kwotę 232 tys. zł.

Zgodnie z zapisami umowy zakupu udziałów spółki Park Słoneczny Ciechanów Sp. z o.o., po uzyskaniu warunków przyłączenia, które nastąpiło w dniu 24 października 2022 r., Spółka ONDE S.A. zobowiązana była do zapłaty kwoty 232 tys. zł tytułem podwyższenia ceny za udziały spółki Park Słoneczny Ciechanów Sp. z o.o.

W dniu 7 lipca 2023 r. Spółka ONDE S.A. zawarła umowy nabycia 100% udziałów od jednostek niepowiązanych w dwóch spółkach będących właścicielami projektów dwóch elektrowni fotowoltaicznych zlokalizowanych w województwie dolnośląskim. Jeden projekt znajduje się na bardzo zaawansowanym etapie rozwoju i posiada pozwolenie na budowę. Drugi projekt także posiada pozwolenia na budowę, jednakże jest na etapie pozyskiwania warunków przyłączenia do sieci. Cena nabycia projektów została ustalona na zasadach rynkowych, wyniosła 20,5 mln zł i została rozliczona w środkach pieniężnych. Koszty transakcyjne dotyczące tej transakcji były nieistotne.

Sprzedaż udziałów w jednostkach zależnych

W dniu 30 czerwca 2023 nastąpiła sprzedaż 100% udziałów w spółce Cyranka Sp. z o.o. do jednostki niepowiązanej. Cena transakcji wyniosła 74.900 tys. zł, skorygowana o wartość zadłużenia zewnętrznego spółki Cyranka Sp. z o.o. Wynik na sprzedaży udziałów zaprezentowano w sprawozdaniu z wyniku i pozostałych całkowitych dochodów w linii „Wynik na sprzedaży udziałów w spółce zależnej”.

5.4. ZDARZENIA PO ZAKOŃCZENIU OKRESU SPRAWOZDAWCZEGO

W dniu 3 października 2023 roku ONDE S.A. zawarła umowę z Eviva Lębork Sp. z o.o. z siedzibą w Koninie na roboty budowlane przy budowie farmy wiatrowej o łącznej mocy 50,6 MW. Całkowita wartość kontraktu wynosi 111,3 mln zł netto. Termin realizacji kontraktu to 30.01.2026 r.

W dniu 3 października 2023 roku ONDE S.A. zawarła umowę z Eviva Drzeżewo Sp. z o.o. z siedzibą w Koninie na roboty budowlane przy budowie farmy wiatrowej o łącznej mocy 88 MW. Całkowita wartość kontraktu wynosi 245,8 mln zł netto. Termin realizacji kontraktu to 30.01.2026 r.

7 listopada 2023 r. Spółka wraz ze spółkami z Grupy ERBUD – ERBUD S.A., Erbud Industry Centrum sp. z o.o. oraz Erbud International sp. z o.o. – otrzymała podpisany za wszystkie strony aneks do umowy kredytowej z 6 lipca 2010 r. podpisanej z ING Bank Śląski S.A. Na mocy aneksu Spółka wraz z ww. pozostałymi kredytobiorcami może korzystać z linii wielocelowej w maksymalnej wysokości 175 mln zł, z podziałem na limit na kredyt w rachunku bieżącym w wysokości 64 mln zł i limit na gwarancyjne do kwoty 175 mln zł. Podlimit dla ONDE S.A. wynosi 50 mln zł z możliwością zaciągnięcia długu do 20 mln zł. Zapadalność linii przypada na 31 stycznia 2025 r. Pozostałe istotne warunki tej umowy nie uległy zmianie.

Podpisy Członków Zarządu

Paweł Średniawa
/Prezes Zarządu/

Piotr Gutowski
/Wiceprezes Zarządu/

Marcin Szerszeń
/Wiceprezes Zarządu/

Marek Marzec
/Wiceprezes Zarządu/

Toruń, 13 listopada 2023 roku